

דברי הסבר לטיטת תקנות תכנון משק החלב (הסדרת ייצור ושיווק חלב וויסות

כמויות חלב הבקר במשק), התשע"ו – 2015

אחת ממטרותיו של חוק תכנון משק החלב, התשע"א – 2011 (להלן – החוק), המהווה חוק מסגרת לכלל הסמכויות וההסדרים הנדרשים לצורך התכנון וההסדרה של ענף החלב, היא להבטיח אספקה סדירה של חלב ומוצריו לצרכנים, תוך הבטחת מחירים נאותים ליצרנים, למחלבות ולציבור ותנאים הולמים לפעילות היצרנים והמחלבות.

על-פי החוק, מבוצעת קביעת המדיניות בענף על-ידי הממשלה באמצעות שרי החקלאות והאוצר, בדרך של תקנות, ואילו יישום וביצוע המדיניות בהתאם לתקנות מופקדים בידי מועצת החלב, שהיא חברה לתועלת הציבור. החוק מעגן את פעילותה של מועצת החלב כגוף המופקד על יישום התכנון בענף החלב, מעניק לה את הסמכויות הנדרשות לשם כך וקובע מסגרת של בקרה ופיקוח על פעולותיה.

טיטת התקנות מיועדת להסדיר את מרבית הנושאים המנויים בסעיף 12(ב) לחוק תכנון משק החלב, התשע"א – 2011 (להלן – החוק), שזו לשונו:

12. (ב) השר, בהתייעצות עם מועצת החלב ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבע הוראות לעניין הסדרת ייצור ושיווק של חלב גולמי ולעניין ויסות של כמויות החלב במשק, ובכלל זה את סמכויות מועצת החלב וועדת המכסות בעניינים אלה; בתקנות לפי סעיף קטן זה יקבע השר, בין השאר –

(1) הוראות לעניין ייצור חלב גולמי ושיווקו למחלבות, לרבות בדבר ייצור והעברה לצריכה עצמית, לעניין איכות החלב שישווק למחלבות וקביעת תמריצים, חיוביים או שליליים, ליצרנים בקשר לאיכות החלב;

(2) איסור על התקשרות בין יצרנים למחלבות לתקופה העולה על שלוש שנים;

(3) הדרכים שבהן תווסת מועצת החלב, בעצמה או באמצעות מחלבות, חלב מכסה בין עונות השנה ובין ימות השבוע ואופן מימון הוויסות, ובלבד שהוראות של המועצה לעניין ייצור או מכירה של מוצרי חלב או מוצרים אחרים שיוצרו מחלב, למעט חומרי גלם חלביים, לא יינתנו אלא בהסכמת המחלבה הנוגעת בדבר;

(4) הדרכים שבהם תטפל מועצת החלב, בעצמה או באמצעות מחלבות, בחלב עודף ובעודפי חלב במכסה, לרבות הוראות שתיתן המועצה לעניין זה ובכלל זה הוראות לפינויים או להשמדתם ואופן מימון פעולות אלה, ובלבד שהוראות של המועצה לעניין ייצור או מכירה של מוצרי חלב או מוצרים אחרים שיוצרו מחלב, למעט חומרי גלם חלביים, לא יינתנו אלא בהסכמת המחלבה הנוגעת בדבר;

- (5) הוראות לעניין תשלום למחלבות מקרנות כאמור בסעיף 29, בעבור ייצור חומרי גלם חלביים ומוצרי חלב, שיוצרו מחלב עודף או מעודפי חלב במכסה;
- (6) הוראות לעניין ניהול חשבונות של יצרנים ומחלבות וחובות דיווח שלהם למועצת החלב בדבר הייצור והשיווק של חלב גולמי, חומרי גלם חלביים ומוצרי חלב;
- (7) הוראות לעניין הטיפול בחלב, בחומרי גלם חלביים, ובמוצרי חלב שנתפסו לפי סעיף 34(ב)(2), ובכלל זה השמדתם.

כפי שצוין בדברי ההסבר להצעת חוק תכנון משק החלב, התשס"ח-2008¹, תקנות לפי סעיף זה מיועדות לקבוע, בין היתר, מגבלות על התקשרויות ארוכות טווח בין מחלבות ויצרנים, על מנת למנוע מצב של צבירת כמויות גדולות של חלב גולמי אצל מחלבות מסוימות באמצעות התקשרויות ארוכות טווח עם מספר רב של יצרנים, באופן שיפגע בתחרות ובפעילותן של המחלבות האחרות. כמו כן מיועדת מגבלה זו למנוע מצב של כבילת יצרן למחלבה מסוימת לאורך זמן, ולאפשר ליצרן הבודד לשפר את תנאי התקשרותו עם מחלבות מתחרות.

עוד צוין בדברי ההסבר האמורים כי התקנות לפי סעיף קטן זה יקבעו **דרכים לטיפול בחלב עודף ובעודפי חלב במכסה ומתן הוראות לעניין זה**, לרבות בדרך של פינויים או השמדתם, ואולם לא ייעשה פינוי אלא באמצעות הוראות לייבוש וחיבוץ חלב והוראות לעניין ייצור מוצרי חלב לא יינתנו אלא בהסכמת המחלבה הנוגעת לעניין, וזאת על מנת למנוע מעורבות יתר בניהולן של המחלבות.

היבט משמעותי בתקנות נוגע לוויסות כמויות חלב הבקר, באמצעות קביעת מחירים בעד חלב עודף, שהוא חלב שיוצר על ידי יצרן מעבר לכמות שנקבעה לו מראש במסגרת מכסתו, והוא טעון טיפול בדרכים שונות בהתאם לסמכויות המוקנות למועצה לפי החוק המוצע. קביעת המחיר בעד חלב עודף היא פונקציה של "מחיר המטרה", שהוא מחיר סטטוטורי מחייב, אותו מחויבות המחלבות לשלם ליצרנים בעד ליטר **חלב בקר** גולמי, לפי סעיף 13 לחוק (מחיר זה מוגדר בתקנות כ"מחיר הרבעוני לליטר חלב במכסה"). לפיכך, הוראות פרק ה' לטיוטת התקנות עניינן בחלב בקר בלבד, ולא בחלב צאן, שכן בענפי הצאן אין הסדר סטטוטורי של קביעת מחיר מטרה בעד ליטר חלב גולמי, וההוראות בעניין זה אינן רלוונטיות לגביהם.

בהקשר זה תוזכר החלטת הממשלה בנושא "**הגברת התחרות בשוקי החלב ובשר הבקר**" מיום 4.5.14, בה נקבע כי שר החקלאות ופיתוח הכפר בתיאום עם משרד האוצר, יביא לשולחן ועדת הכלכלה של הכנסת, בתוך 180 יום מקבלת החלטה זו, תקנות לפי החוק, לעניין **ויסות וקליטת חלב**, שמטרתן הבטחת תנאים שווים למחלבות השונות בקליטה וייבוש חלב, ואשר, בין היתר,

¹ ה"ח הממשלה התשס"ח, עמ' 704.

מקנות למועצה לענף החלב את הסמכות לקבוע גישה חופשית למתקן הייבוש עבור כל המחלבות ואשר מסדירות את העברת החלב בין מחלבות קולטות למחלבות שאינן קולטות ודרוש להן חלב.

ההסדרים המוצעים בתקנות מיושמים בפועל ויושמו לאורך השנים במסגרת נהלי העבודה של מועצת החלב, וחלקם מעוגן בהוראות לפי צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור חלב), התשכ"ז – 1967 (להלן – צו החלב), ולכן הן משקפות נהלי עבודה קיימים ואין צורך בתקופת התארגנות לקראת החלתם. נא תשומת הלב גם לס' 43 לחוק שעניינו הוראת מעבר ורציפות עד להתקנת תקנות לפי החוק.

השינויים המוצעים בתקנות ביחס למצב הקיים נוגעים להסדרי הבקרה והפיקוח על עבודת המועצה וכן לקביעת מדיניות השרים באשר לאופן בו יש להפעיל את הסמכויות הנרחבות המוקנות בחוק בכל הנוגע לוויסות כמויות החלב במשק, בהתאם לניסיון שנצבר במשרד החקלאות בשנים האחרונות בתחום זה.

יצוין עוד כי התקנת התקנות תאפשר את ביטולו של צו החלב, המהווה חקיקה שתוקפה תלוי בהכרזה על מצב חירום. התקנת התקנות תאפשר ניתוק החקיקה בתחום זה מזיקה להכרזה על מצב חירום, בהתאם להחלטות הממשלה בנושא.

פרק א': הגדרות

בפרק זה מובאות ההגדרות למונחים נפוצים בתקנות.

יובהר, כי מונחים נפוצים רבים, כגון "חלב", "חלב עודף", "יצרן", ו"מועצת החלב" מוגדרים בחוק ואין צורך להגדירם מחדש. לעומת זאת, להגדרה "מוצר חלב" ישנן שתי הגדרות נפרדות בחוק- ההגדרה הכללית המופיעה בס' 2 לחוק וההגדרה הספציפית המופיעה בס' 3 לחוק. לפיכך היה צורך להבהיר כי משמעות המונח בתקנות הוא בהתאם להגדרה הקבועה בס' 2 לחוק.

להגדרה "ההתפלגות" – מדובר בהתפלגות שיעור ייצור המכסות השנתיות של היצרנים, על פני חודשי השנה, בהתאם לידע המקצועי הקיים באשר לאופן בו מיוצר החלב בפועל לאורך השנה. יש להגדיר מונח זה, שכן בהתאם להתפלגות מתבצע בפועל התשלום השוטף של המחלבות ליצרנים, בגין חלב במכסה וחלב עודף, במהלך השנה.

מובהר, כי ההתפלגות המיושמת כיום ואשר מוצע לעגנה בתוספת לתקנות, אינה מוחלת בפועל לגבי כלל יצרני החלב. ישנם כ- 22 יצרני חלב (מרביתם מהמגזר השיתופי), אשר הוכרו על ידי מועצת החלב בעבר כמי שהתפלגות הייצור שלהם שונה משל כלל היצרנים, ויושמה לגביהם התפלגות מקלה (ביחס לכמויות הייצור הצפויות בחודשי הקיץ). מאז שנת 2006 התבססה העמדה המקצועית לפיה אין הצדקה לקביעת התפלגויות שונות ליצרנים שונים, ויש מקום לקבוע התפלגות אחידה לכלל יצרני החלב. בין היתר, נדון נושא זה בערר שהוגש על החלטת ועדת המכסות לפי סעיף 11 לחוק תכנון משק החלב. במסגרת הערר הסכימו העוררים ומועצת החלב כי

ההתפלגות המיושמת כיום לגבי אותם יצרנים לא תשונה **אלא בתקנות**. לפיכך מוצע בנוסח התקנות לקבוע את ההתפלגות האחידה, בהתאם לעמדה המקצועית השוררת והמיושמת מזה מספר שנים, ולאחר שלא נמצא בסיס מקצועי או ענייני לפגיעה בשוויון הנגרמת מהחלת התפלגות ייחודית ומקלה על חלק קטן מהיצרנים.

להגדרה "**חלב עודף חודשי**" – יובהר, כי "חשבון חלב עודף" המנוהל במחלבות קולטות (ר' תקנה 36) הוא חשבון שנתי "מתגלגל", המתעדכן מדי חודש בחודשו. כמות החלב המיוצרת על ידי כל יצרן מדי חודש נוספת לכמויות החלב שייצר בחודשים הקודמים, וכך הלאה עד לתום השנה. לפיכך, הוגדר המונח "ייצור מצטבר" ככמות החלב שיוצרה על ידי כל יצרן במצטבר, מתחילת השנה וכן המונח "מכסה מצטברת" שהוא החלק היחסי של המכסה שאמור היה להיות מיוצר על ידי יצרן באופן מצטבר מתחילת השנה. בהתאם לכך, הוגדר המונח "חלב עודף חודשי" כהפרש, החיובי או השלילי, בין הייצור המצטבר למכסה המצטברת, בחודש מסוים. המשמעות היא שחשבון החלב העודף המנוהל על ידי המחלבות הקולטות עבור כל יצרן הוא בסופו של דבר חשבון שנתי, אשר מתעדכן רטרואקטיבית עד תחילת השנה, מדי חודש בחודשו.

להגדרה "**מנכ"ל המועצה**" – יובהר כי מדובר במנהל הכללי של מועצת החלב או בעובד אחר של המועצה שהוא הסמיך לעניין התקנות, למעט תקנות מסוימות שלגביהן אין הוא רשאי להסמיך עובד אחר במקומו. יצוין, כי הסמכת עובד אחר של המועצה אפשרית ברוב המקרים, שכן ממילא מדובר בפעולות המבוצעות כיום על ידי עובדים מקצועיים של מועצת החלב, ואינן כרוכות בהפעלת שיקול דעת מורכב במיוחד או ברגישות מיוחדת. מכל מקום, לפי סעיף 24(ב) לחוק, כל עובדי המועצה דינם כדין עובדי ציבור לפי חוק העונשין, התשל"ז – 1977, וחלות עליהם הוראות חוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג – 1963, כך שאין מניעה משפטית להקנות להם סמכויות שלטוניות הכרוכות בהפעלת שיקול דעת, כאמור בהתאם למדיניות הממשלה הנקבעת בתקנות.

להגדרה "**עודפי חלב**" – מדובר בעודפים של חלב שלא נצרכו בשוק המקומי או לא נקלטו במחלבות לצורך ייצור מוצרי חלב, וזאת בשל חוסר ביקוש או עודף היצע. עודפים אלה יכולים להיווצר הן כתוצאה מייצור חלב עודף (כלומר, מעבר למכסתו האישית של היצרן) והן במסגרת חלב במכסה (ר' גם הגדרת "עודפי חלב במכסה", בס' 2 לחוק).

פרק ב': כללי

פרק זה כולל תקנה אחת - תקנה 2 - שעניינה הוראה כללית בעניין דרכי הוויסות והסדרת הייצור והשיווק של חלב. תקנה זו משקפת את ההוראה הכללית, הנגזרת מהעיקרון הקבוע בס' 16(א) לחוק, לפיו מועצת החלב תפעל לקידום ולמימוש מטרות החוק, והיא תהיה מוסמכת לפעול, בין היתר, להסדרת ייצור החלב ושיווקו לציבור.

בתקנה זו מוצע לקבוע כי המועצה תסדיר את הייצור והשיווק של חלב ותוסת את כמויות החלב במשק, לשם הבטחת אספקה סדירה של חלב גולמי ושל חומרי גלם חלביים למחלבות ושל מוצרי חלב לצרכנים, בהתאם למטרות החוק, במספר דרכים: ריכוז שוטף של מידע אודות מגמות ייצור

החלב, צריכת מוצרי חלב ומלאים; ניתוח והערכה של המידע לצורך גיבוש הערכות ואומדנים על היקף המקורות והביקושים לחלב ולחומרי גלם חלביים, וניהול העודפים או החוסרים של חלב או של חומרי גלם חלביים וקביעת דרכים לוויסותם, מראש או בדיעבד, באמצעות מתן הוראות למחלבות וליצרנים, ובהתאם לתקנות אלה.

יובהר כי סמכויות אלה עולות בקנה אחד עם הוראות ס' 12(ב) (3) עד(6) לחוק, המסמיכות את השר לקבוע בתקנות הוראות בעניין -

(3) **הדרכים שבהן תווסת מועצת החלב, בעצמה או באמצעות מחלבות, חלב מכסה בין עונות השנה ובין ימות השבוע ואופן מימון הוויסות, ובלבד שהוראות של המועצה לעניין ייצור או מכירה של מוצרי חלב או מוצרים אחרים שיוצרו מחלב, למעט חומרי גלם חלביים, לא יינתנו אלא בהסכמת המחלבה הנוגעת בדבר;**

(4) **הדרכים שבהם תטפל מועצת החלב, בעצמה או באמצעות מחלבות, בחלב עודף ובעודפי חלב במכסה, לרבות הוראות שתיתן המועצה לעניין זה ובכלל זה הוראות לפינויים או להשמדתם ואופן מימון פעולות אלה, ובלבד שהוראות של המועצה לעניין ייצור או מכירה של מוצרי חלב או מוצרים אחרים שיוצרו מחלב, למעט חומרי גלם חלביים, לא יינתנו אלא בהסכמת המחלבה הנוגעת בדבר;**

(5) **הוראות לעניין תשלום למחלבות מקרנות כאמור בסעיף 29, בעבור ייצור חומרי גלם חלביים ומוצרי חלב, שיוצרו מחלב עודף או מעודפי חלב במכסה;**

(6) **הוראות לעניין ניהול חשבונות של יצרנים ומחלבות וחובות דיווח שלהם למועצת החלב בדבר הייצור והשיווק של חלב גולמי, חומרי גלם חלביים ומוצרי חלב.**

פרק ג': ניהול חשבונות ודיווח

מטרת פרק זה לקבוע הוראות בעניין ניהול חשבונות של יצרנים ומחלבות וחובות דיווח שלהם למועצת החלב, בהתאם לסעיף 12(ב) (6) לחוק המצוטט לעיל ולתקנה 1(1). כאמור, ריכוז המידע בידי המועצה הוא תנאי מקדמי לביצוע תפקידיה לפי החוק, ולהשגת מטרות החוק. בתקנות מוצע לקבוע הוראות בעניין ניהול חשבונות ייצור על ידי מחלבות קולטות, עבור כל אחד מהיצרנים המשווקים אליהן חלב, לצורך מעקב אחר היקפי הייצור של כל יצרן ויצרן וכן לצורך התחשבות בין המחלבה והיצרן. בחשבונות אלה ירוכז מידע על שיעורי החלבון והשומן בכמויות החלב המשווקות מהיצרנים למחלבות, וזאת לפי שיווק מצטבר ולא בהתאם למכסה (שכן היקף המכסה אינו מופצל בין רכיבי חלבון ושומן, לכן המושגים "מכסה" ו"חלב עודף" אינם רלוונטיים לרכיבים אלה).

פרק זה כולל גם הוראות לעניין מסירת דוחות על חשבונות ייצור מהמחלבות ליצרנים (תקנה 5), הוראות בעניין דיווחי המחלבות למועצה (תקנה 6), ודיווחים בעניין חלב שהועבר לטיפול במתקן הייבוש ממחלבות מווסתות (תקנה 7. ראו לעניין זה פרק ה' – ויסות, סימן ג' – ויסות באמצעות

אשכולות). עוד מוצע לקבוע כי המועצה, באמצעות מנכ"ל המועצה, רשאית להורות למחלבות וליצרנים להעביר לה נתונים נוספים או במועדים נוספים, בעניין כמויות החלב הגולמי, ייצור ושיווק חומרי גלם חלביים ומוצרי חלב, והכל לשם ביצוע תפקידיה לפי התקנות (תקנה 8).

תקנה 9 לתקנות עניינה דיווחים שוטפים על מלאי חומרי גלם, לפיה על מנכ"ל המועצה לדווח לדירקטוריון לפחות אחת לרבעון על מלאי חומרי הגלם החלביים ענף ועל תחזיות השימוש בהם. עוד מוצע להסמיך בתקנה זו את דירקטוריון המועצה לתת הוראות לצמצום המלאים, אם מצא שהם חורגים באופן ניכר מההיקפים הנדרשים לצרכי משק החלב. בין פעולות אלה ניתן למנות את שינוי מדיניות התשלום בעד חלב עודף ופינוי עודפים (פרק ה').

בהמשך מוצע לקבוע בתקנה 10 לטיטת התקנות, כאמור בהתאם לס' 12(ב) לחוק ותקנה 2 המוצעת, כי מועצת החלב תרכז את המידע שהתקבל אצלה ותכין תחזיות והערכות במספר נושאים (תקנה 10(ב) המוצעת). בהתאם, תחויב המועצה בהכנת דוח שנתי מצרפי לענף החלב, שיכלול גם דיווח כספי בעניין החשבונות הייעודיים המנוהלים במחלבות למימון הטיפול בחלב עודף, ובהבאת הדוח המצרפי השנתי לאישור הדירקטוריון, עד ליום 31 במרץ של השנה העוקבת. יובהר, כי לדירקטוריון המועצה, הכולל נציגים שאינם מקרב הממשלה, יוצגו במסגרת דיווחים אלה רק נתונים משוקללים ומצרפיים ולא נתונים פרטניים על יצרן ספציפי או על מחלבה מסוימת. מעבר לכך, הנתונים הגולמיים יהיו סודיים, כפי שמוצע לקבוע בתקנה 44 לטיטת התקנות.

פרק ד': שיווק חלב גולמי מיצרן למחלבה

מטרת הפרק לקבוע הוראות בעניין שיווק חלב גולמי מיצרן למחלבה. ההוראות בפרק זה מיועדות להחליף חלק מההוראות הקבועות כיום בצו החלב, כך שעם התקנת התקנות ניתן יהיה לבטלן ובאופן זה לנתק את הזיקה של החקיקה בתחום זה להכרזה על מצב חירום.

ההסדר המרכזי בפרק הוא בהיתר שניתן למחלבות לפעול כ"מחלבות קולטות", המורשות לקלוט במתקניהן חלב גולמי מיצרני חלב. התנאים למתן היתר הינם מקלים, וכל שנדרש בעניין זה הוא להגיש בקשה מתאימה וכן להראות כי יש למחלבה מתקנים מתאימים לקליטת חלב בהיקפי המכסות של היצרנים המשווקים. יצוין, כי ההוראות שעניין בטיחות המוצרים ובריאות הציבור אינן כלולות בהסדרה המבוצעת לפי החוק, והן מוסדרות מלכתחילה בחקיקה שבאחריות משרד הבריאות. כך, רק מחלבה מורשית כהגדרתה בחוק (כלומר, מחלבה הפועלת ברישיון לפי צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (הסחר במזון, ייצורו והחסנתו), התשכ"א-1960), רשאית להיות מחלבה קולטת.

עוד מוצע, כי יותר גם למחלבות קטנות לקלוט חלב גולמי מיצרנים. מחלבה קטנה היא מחלבה שתבקש לקלוט חלב מיצרן אחד בלבד, בהיקף שאינו עולה על 200 אלף ליטר בשנה. בהקשר זה, וכן בהקשר להחלטת הממשלה בנושא "הגברת התחרות בשווקי החלב ובשר הבקר" מיום 4.5.14, כי נמצא שמחלבות קטנות מתקשות לרכוש חלב גולמי מהמחלבות הגדולות, בשל עלויות המשלוח. לפיכך, לשם עידוד פעילותן של המחלבות הקטנות בתחום, ולשם הורדת יוקר המחיה,

מוצע לאפשר גם למחלבות קטנות לקלוט חלב ישירות מיצרנים, ללא תלות במחלבה קולטת אחת. יובהר כי מחלבה קטנה שהותר לה לקלוט חלב לא תוכל לקלוט את מלוא היקף מכסתו של היצרן, אך גם לא תבצע את ההתחשבות הכוללת מול היצרן לצורך תשלום בעד חלב עודף.

בתקנה 14 מוצע לקבוע כי יצרן ומחלבה קולטת לא יתקשרו ביניהם בהתקשרות לשיווק החלב המיוצר על ידי היצרן למחלבה לתקופה העולה על שלוש שנים רצופות, ואולם רשאים מחלבה ויצרן להתקשר בהתקשרויות נוספות, שמשכה של כל אחת מהן אינו עולה על שלוש שנים. מוצע לקבוע הוראה זו מכוחו של ס' 12(ב) לחוק, לפיו השר יקבע איסור על התקשרות בין יצרנים למחלבות לתקופה העולה על שלוש שנים. כאמור על פי דברי ההסבר להצעת חוק תכנון משק החלב, ההוראות בעניין זה באות למנוע מצב של צבירת כמויות גדולות של חלב גולמי אצל מחלבות מסוימות באמצעות התקשרויות ארוכות טווח עם מספר רב של יצרנים, באופן העלול לפגוע בתחרות ובפעילותן של המחלבות האחרות. כמו כן מיועדת מגבלה זו למנוע מצב של כבילת יצרן למחלבה מסוימת לאורך זמן, ולאפשר ליצרן הבודד לשפר את תנאי התקשרותו עם מחלבות מתחרות.

עוד מוצע לקבוע בתקנות בפרק זה הסדרים לעניין החלפת מחלבה קולטת במהלך השנה, ואת חובת היצרנים לשווק חלב רק למחלבה קולטת שנקבעה להם.

פרק ה': ויסות חלב בקר

פרק זה הוא הפרק המרכזי העוסק בסמכויות הוויסות של כמויות חלב הבקר במשק, הנתונות למועצה, בהתאם לתפקידיה ולמטרות החוק. נוכח מורכבותו והיקפו, מחולק הפרק למספר סימנים, כמפורט להלן.

סימן א': קרן למימון פעולות ויסות

נקודת המוצא להסדר החל בעניין זה היא שמועצת החלב היא הגורם המוסמך לתכלל את השוק, והיא מוסמכת לייצר מנגנון שמאפשר העברה של כמויות חלב בין מחלבות בהתאם לכושר הייצור של הענף כולו, וכן לחלק את כושר השיווק של המחלבות בין כלל היצרנים, ללא תלות בקשרים העסקיים בין יצרנים ספציפיים ומחלבות ספציפיות. לפיכך, כמות החלב העודף המשקית נמכרת כמאגר אחד, לכלל המחלבות ועבור כולן, והמועצה מנהלת קופה משותפת, שמבצעת העברת כספים בין המחלבות, ובאמצעותן ליצרנים. באופן זה ניתן להבטיח שכל יצרן יקבל את המחיר המזערי המחויב על פי החוק עבור ליטר חלב במכסה, ללא קשר ליכולות השיווק של המחלבה שרכשה ממנו את החלב.

בס' 29(א) לחוק נקבע כי –

השרים, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבעו הוראות לעניין הקמה וניהול של קרנות למימון

(1) הוויסות של כמויות החלב במשק;

(2) הפינוי של חלב עודף, עודפי חלב במכסה וחומרי גלם חלביים;

(3) פעולות אחרות של מועצת החלב בהתאם לחוק זה.

לפיכך מוצע לקבוע בתקנה 19, כי המועצה תנהל קרן למימון פעולות ויסות של חלב בקר וכי הכספים שייצברו בקרן ישמשו לפינוי חלב עודף, עודפי חלב במכסה, עודפי חומר גלם חלביים ולביצוע פעולות אחרות, כמפורט בתקנות. לקרן יועברו כספים משני מקורות: מהיטלים ששולמו לפי החוק ושיועדו על ידי המועצה לוויסות, וכן מחשבונות חלב עודף, המנוהלים במחלבות, לפי תקנה 36 המוצעת. יצוין כי המקור של כספי ההיטלים המועברים לקרן (לפי תקנת משנה (ג)1) גם הוא כפול: חלק אחד הוא רכיב של ההיטל שנגבה מכל יצרן בעד כל ליטר חלב במכסה, ואשר מיועד לפעילות ויסות, חלק אחר מקורו במלוא ההיטל שנגבה מיצרנים בגין חלב שיוצר מעבר למכסה (כלומר, בעד חלב עודף).

בתקנת משנה 19(ד) מוצע לקבוע את העיקרון לפיו כספים שהועברו לקרן מהיטלים (כלומר לפי תקנה משנה (ג)1) ישמשו לטיפול בפינוי עודפי חלב במכסה ובחלב עודף עד לגובה "רצועה א" (כמוגדר בתקנה 20(א)1) ואילו כספים שהועברו לקרן מחשבונות החלב העודף (כלומר לפי תקנת משנה (ג)2) ישמשו לטיפול בחלב עודף ולפינויו. בהתאם לעיקרון זה, כספי ההיטלים אמורים לתת מענה לעודפי חלב שלא נצרכו בשוק, אך יוצרו במסגרת המכסה או במסגרת חלב עודף ב"רצועה א", כלומר במסגרת המתוכננת של הענף. לעומת זאת, עודפי חלב שיוצרו מחוץ למכסה, מחוץ למסגרת המתוכננת של הענף, לא יפוננו ולא יטופלו מכספי ההיטלים, אלא מקופת החלב העודף, המנוהלת במחלבות, מכספים המתקבלים מההפרש בין מחיר המטרה שהמחלבה היתה אמורה לשלם בעד ליטר חלב במכסה, לבין המחיר המופחת שקיבלו היצרנים בגין חלב עודף. יובהר, כי על חלב עודף לא חל "מחיר המטרה" הסטטוטורי, והמחיר בגינו יכול להיות מובטח כחלק ממדיניות הוויסות, במסגרת מדיניות התשלום עבור חלב עודף בלבד. מכל מקום, המחיר המשולם בגין חלב עודף הוא תמיד נמוך ממחיר המטרה הסטטוטורי (ר' תקנה 20). במקרים המתאימים, בהם אין די כספים בקופות החלב העודף לפינוי עודפי חלב שיוצרו מחוץ למכסה, ניתן לחזור ליצרנים ולגבות מהם את עלויות החלב העודף שיוצרו על ידם, מחוץ למסגרת המתוכננת, ושלא נצרכו בשוק המקומי (תקנה 40 לטיוטת התקנות).

לעיקרון הקבוע בתקנה 19(ד) קיימים מספר חריגים המפורטים בתקנת משנה 19(ה). לפי אחד החריגים, דירקטוריון המועצה רשאי להתיר שימוש בכספים שהועברו לקרן מהיטלים (לפי (ג)1) לטיפול ולפינוי חלב עודף, אם לא נותרו באותה שנה בקרן כספים שמקורם בחשבונות חלב עודף (לפי (ג)2), בתנאים הקבועים בתקנה 39. במקרים אחרים, הדירקטוריון רשאי להתיר שימוש בכספי ההיטלים לטיפול בחלב שהוטלו מגבלות על שיווקו משיקולים של מניעת הפצת מחלות בעלי חיים או עקב נסיבות חיצוניות חריגות שאינן תלויות ביצרן או במחלבה.

חריג נוסף הקבוע בתקנת משנה (ה)3, מאפשר למועצה לבצע תשלומים מכספים שהועברו לקרן מהיטלים, ולקזזם מחשבונות החלב העודף במחלבות (המנוהלים לפי תקנה 36). חריג זה נחוץ מכיוון שבמהלך השנה אין ולא יכולה להיות הפרדה ברורה בין כספים המשמשים לפינוי של חלב עודף לבין כספים המשמשים לפינוי עודפי חלב במכסה, שכן במהלך השנה לא ניתן לדעת מה היה היקף הייצור הכולל של המשק והיקף הצריכה הכולל במשק. לכן, כאשר נדרש מימון של עודפי חלב, המקור הראשון לטיפול בהם הוא חשבונות החלב העודף המנוהלים במחלבות.

יצוין עוד, כי חשבונות החלב העודף אמורים לממן טיפול בחלב עודף עד תקרה מסוימת, הקרויה "רצועה א'", ומוגדרת בתקנה 20(א)1) לטיוטת התקנות. אם נוצרים עודפים מעבר לתקרה זו ("רצועה ב'" ו"רצועה ג'"), המוגדרות בתקנה 20(א)2) ובתקנה 20(ב), יש לפעול למימון הגירעון שנוצר לצורך הטיפול בעודפים אלה מיצרני החלב, בהתאם לתקנה 40. זאת, כדי לתת ביטוי לאחריות היצרנים לטיפול בחלב שייצרו מעבר למכסה שנקבעה להם.

בהתאם לתקנה 19(ו), על מנכ"ל המועצה לדווח לדירקטוריון, מדי רבעון, על תחזית השימוש בכספים הצבורים בקרן למימון פעולות הוויסות. ראה המנכ"ל כי קיים חשש שהכספים הצבורים בקרן לא יספיקו למימון התשלום עבור עודפי חלב במכסה ועבור חלב עודף ברצועה א' – עליו לדווח על כך לדירקטוריון ללא דיחוי ולצרף את המלצתו לפעולה, בהתאם לחוק ולתקנות. בין הפעולות שיכול להמליץ עליהן המנכ"ל - הפחתת מכסה במהלך השנה לפי סעיף 4(ב) לחוק, הפחתת המכסה בשנה העוקבת, דחיית פינוי חומרי גלם ותיקון גובה רצועות החלב העודף, לפי תקנה 20.

סימן ב': קביעת מדיניות ויסות כמויות החלב במשק

קביעת מדיניות התשלום מורכבת משלושה סוגי החלטות מדיניות: (1) קביעת "רצועות" חלב עודף ומחירי חלב עודף שיחולו על חלב המיוצר ברצועות אלה, כלומר המחירים שישולמו ליצרנים בעד חלב שייצרו מעבר למכסתם (כאמור, בעד חלב שמיוצר במסגרת המכסה קיים מחיר סטטוטורי מובטח, הוא "מחיר המטרה" לפי ס' 13 לחוק); (2) הגדרת חודשי החורף וחודשי הקיץ, באמצעותה ניתן לעודד ייצור מוגבר של חלב בחודשי הקיץ וייצור מופחת של חלב בחודשי החורף; (3) הגדרת יחס חלבון- שומן- נוזלים, שאף באמצעותה ניתן לעודד את היצרנים לייצור חלב בהרכבים הנדרשים.

תשלומים בעד חלב עודף הם במהותם תשלומי מקדמות: היצרנים מקבלים את התשלום בהתאם למחירים שנקבעו לכל רצועה בהתאם להחלטת הדירקטוריון לפי תקנה 20, עוד לפני שניתן לדעת מה היה פדיון המחלבות ממכירת מוצרי החלב, וההתחשבות בעניין זה מבוצעת בדיעבד.

תקנה 20 עניינה בקביעת מחירי החלב העודף, בהתאם לכל אחת מהרצועות. מדובר בעניין מובהק של מדיניות, המסור לשיקול דעתו של דירקטוריון המועצה, אך כדי למנוע מצב בו דירקטוריון המועצה נותן משקל יתר לשיקולים שאינם ראויים (כגון הבטחת מחיר גבוה מדי ליצרנים על ייצור חלב מעבר למכסה), מוצע לקבוע בתקנות עקרונות להגבלת שיקול הדעת של דירקטוריון המועצה בעניין זה.

לפיכך מוצע לקבוע בתקנה 20(א) כי דירקטוריון המועצה יקבע עד ליום 31 באוקטובר של כל שנה, את המחירים שישלמו מחלבות ליצרנים בעד כמויות החלב עודף, בהתאם לכללים הבאים – ב"רצועה א'" – כלומר, בחריגה של עד 2% מהמכסה, לא יותר מ- 95% ממחיר המטרה לחלב המיוצר בחודשי הקיץ ולא יותר מ-80% ממחיר המטרה לחלב המיוצר בחודשי החורף;

ב"רצועה ב'" – שמעבר לרצועה א', מחירים נמוכים מהמחירים שנקבעו לחלב עודף ברצועה א' בחודשי החורף ובחודשי הקיץ, לפי העניין ; מוצע לקבוע עוד, כי דירקטוריון המועצה רשאי, אם מצא שיש צורך בהטלת מגבלות נוספות על ייצור חלב עודף, לקבוע מחירים גם לעניין "רצועה ג'" ובלבד שהמחירים לעניין חלב עודף ברצועה זו יהיו נמוכים מאלה שנקבעו לחלב עודף ברצועה ב'.

למשל, בשנת 2015 נקבע כי רצועה א' היא 2% (כלומר- חלה על חריגה בייצור חלב בהיקף של 2% מעבר למכסה). מעל לרצועה א' נקבעו המחירים שישולמו ליצרנים על ייצור ברצועה ב'. רצועה ב' חלה מהיקף חריגה של 2% ומעלה, ללא תקרה. ובנוסף נקבעה רצועה ג' ולפיה, בחודשים ינואר עד אפריל תחול הפחתה נוספת למחיר שישלמו המחלבות ליצרנים, מעבר להפחתה שנקבעה ברצועה ב', בגובה של 0.5 ₪ לליטר חלב, וזאת בגין חריגה של מעבר ל - 10% מהייצור לפי ההתפלגות באותם חודשים.

יובהר בהקשר זה, כי קביעת הדירקטוריון היא קביעה מנהלית לצורך ויסות כמויות החלב במשק. עוד יובהר כי השיקולים הכלליים שאמורים להנחות את הדירקטוריון בהחלטתו לפי תקנה זו הם השיקולים הכלליים המנויים בתקנה 2 לתקנות – הבטחת אספקה סדירה של חלב גולמי ושל חומרי גלם חלביים למחלבות ושל מוצרי חלב לצרכנים, בהתאם למטרות החוק.

תקנה 20(ג) עניינה במקרים מיוחדים בהם רשאי דירקטוריון המועצה להחליט כי המחירים ברצועה א' יחולו על רצועה "רחבה" יותר, המשקפת חריגה של עד 4% מהמכסה (ולא עד 2%, לפי תקנה 20(א)(1)). סמכות נוספת להרחיב את רצועה א' אף מעבר ל-4% ולא יותר מ-8% מהמכסה, נתונה לשר, וזאת על פי המלצת הדירקטוריון (תקנה 20(ד)).

בתקנה 21 מוצע להסדיר את סמכות דירקטוריון המועצה לקבוע את חודשי החורף והקיץ, כחלק מקביעת מדיניות הוויסות. קביעה זו משמעותית הן לעניין המועדים בהם יחולו המחירים הרלוונטיים בכל רצועה של חלב עודף לפי תקנה 20 (לכל רצועה יש שני מחירים- אחד לחודשי החורף ואחד לחודשי הקיץ, וזאת בשל הצורך לעודד ייצור חלב עודף בקיץ ולהפחית ייצור חלב עודף בחורף), והן לעניין מדיניות "פרס – קנס", כמפורט להלן.

מדיניות "פרס קנס" שהיא מדיניות הננקטת לפי שיקול דעת המועצה בשנים מסוימות, לפיה במסגרת ייצור חלב במסגרת המכסה הארצית ניתן פרס ליצרנים על ייצור מוגבר בחודשי הקיץ ועל הפחתת ייצור בחודשי החורף (כלומר, העברת ייצור החלב, במסגרת המכסה, מחודשי החורף לחודשי הקיץ). ההוראה בעניין זה מופיעה בתקנה 23, שעניינה אמצעים לוויסות ייצור חלב בין עונות השנה.

בתקנה 22 מוצע להסדיר את סמכות מועצת החלב לקבוע את יחס חלבון- נוזלים- שומן לפי תקנה 8(ג) לתקנות תכנון משק החלב (מנגנון לעדכון מחירים מזעריים של ליטר חלב), התשע"ב – 2012, הן התקנות בהן מוסדר המנגנון לעדכון ולחישובו של "מחיר המטרה" - המחיר המזערי

הסטטוטורי המשולם ליצרני החלב בעד ליטר חלב בקר במכסה. קביעת יחס זה היא הכרחית לצורך חישוב מחיר המטרה, והיא נעשית בהתחשב ביחס בין צריכת חלבון חלב ושומן חלב במשק. נוכח חשיבותה של קביעה זו, החלטת דירקטוריון המועצה בעניין יחס חלבון – נוזלים – שומן טעונה הסכמת כל חברי הדירקטוריון מטעם הממשלה.

בתקנה 23 מוצע להסדיר את סמכות המועצה לקבוע מנגנון הידוע בכינוי "קנס-פרס", שמטרתו להגביר את ייצור החלב בקיץ ולהפחית את ייצור החלב בחורף, במסגרת המכסה של כל יצרן. בהקשר זה יוזכר המונח "מכסה מצטברת עונתית", המופיע בסעיף ההגדרות, שהוא החלק היחסי של המכסה שאמור להיות מיוצר על ידי יצרן, לפי התפלגות הייצור הנורמטיבית (הקבועה בתוספת לתקנות), באופן מצטבר מתחילת חודשי הקיץ או מתחילת חודשי החורף, לפי העניין. בשנה בה הוחלט על הפעלת המנגנון, כמות החלב במכסה שייצר יצרן בחודשי הקיץ צריכה לעלות על המכסה המצטברת העונתית שלו באותם חודשים, וכמות החלב במכסה שייצר בחודשי החורף צריכה להיות נמוכה מהמכסה המצטברת העונתית שלו באותם חודשים. במידה ויצרן עמד בכך, ישולם לו "פרס" – תוספת למחיר המטרה, שתיקבע לפי תקנה 23(ב).

במידה ויצרן ייצר במגמה הפוכה למגמה הרצויה, כלומר – כמות החלב במכסה שייצר בקיץ ירדה מהכמות המצטברת העונתית לאותם חודשים, והכמות שייצר בחודשי החורף עלתה על הכמות המצטברת העונתית לאותם חודשים, יוטל עליו "קנס" – כלומר, תושט עליו הפחתה ממחיר המטרה, בהיקף שייקבע לפי תקנה 23(ב).

יצוין כי ההפחתה ממחיר המטרה במקרה זה אפשרית בהתאם לסעיף 14(א) לחוק, לפיו: "יצרן לא ימכור חלב בקר במכסה ומחלבה לא תרכוש חלב בקר במכסה, במחירים נמוכים מהמחירים המזעריים; **ואולם לא יראו מכירה או רכישה שנקבעו לגביהן תמריצים בקשר לאיכות חלב בהוראות לפי סעיף 12(ב)(1), או שניתנו לגביהן הוראות לוויסות חלב במכסה בין עונות השנה לפי סעיף 12(ב)(3), כמכירה או כרכישה במחיר נמוך מהמחיר המזערי**".

נוכח מרכזיותן של ההחלטות בעניין מדיניות הוויסות לפי פרק זה, מוצע לקבוע בתקנה 24 כי ההחלטות בעניין זה יפורסמו באתר האינטרנט של מועצת החלב.

בתקנה 25 מובהר כי בעד שיווק חלב עודף למחלבה, זכאי יצרן לתשלום מחירי חלב עודף בגין רצועה א' ובגין חלב שיוצר במסגרת רצועה ב' בחודשי הקיץ. המשמעות היא, כי התשלום בעד חלב עודף מהסוגים האמורים הוא תשלום מובטח במובן זה שכספי קרן הוויסות ישמשו למימון התשלום בעד החלב העודף. מעבר לכך, לא ישמשו כספי קרן הוויסות למימון תשלומים בעד חלב עודף (כלומר ברצועות ב' בחודשי החורף וברצועה ג'. ר' דברי הסבר לתקנה 20 לעיל).

סימן ג': ויסות באמצעות אשכולות

מטרתו של פרק זה היא להסדיר את סמכות המועצה לחלק את המחלבות לאשכולות, ולקבוע בכל אשכול מחלבה מווסתת, שתפקידה לווסת, בהתאם להוראות המועצה, את כמויות החלב בין המחלבות באשכול. מטרת ההוראות בעניין זה היא להבטיח שגם מחלבות שאינן קולטות חלב ישירות מיצרנים, יקבלו חלב בהתאם לצרכיהן. יצוין כי על פי הנתונים שנמסרו ממועצת החלב, כיום קיימות בענף כחמש מחלבות קולטות וכ- 40 מחלבות קטנות שאינן קולטות.

כמפורט בתקנה 26, החלוקה לאשכולות מתבצעת על בסיס ההערכה בדבר כמות החלב שתסופק לכל אחת מהמחלבות באשכול (מקורות לחלב) והיקפי הייצור הצפויים של כל אחת מהמחלבות באשכול (שימושים לחלב). ניתן לקבוע אשכולות שיש בהם מחלבה אחת בלבד, ובלבד שהיא מחלבה קולטת. מוצע לקבוע כי מנכ"ל המועצה רשאי לשנות את הרכבו של אשכול שנקבע, אם מצא שהדבר דרוש לשם האיזון בין המקורות לחלב והשימושים לחלב באשכול או לשם חלוקה הוגנת של המקורות לחלב בין המחלבות.

לפי תקנה 27 המוצעת, בכל אשכול תיקבע מחלבה אחת כמחלבה מווסתת.

עוד מוצע לקבוע את סמכות מנכ"ל המועצה להורות על העברת חלב בין אשכולות, אם הדבר דרוש לצורך איזון בין המקורות לחלב לשימושים בחלב באשכולות והבטחת אספקת חלב וחומרי גלם חלביים לכלל המחלבות לרבות מחלבות חדשות (ת' 28), וכן על העברת חלב בין מחלבות באשכול בהתאם לנתונים על שימושיהן המירביים בחלב (תקנה 29). בהתאם למצב השורר כיום, מובהר כי בשיקוליו לפי תקנות אלה רשאי מנכ"ל המועצה לקחת בחשבון את סוגי הכשרויות השונים של חלב וחומרי גלם חלביים הדרושים למחלבות.

מנגנון זה בא להבטיח, בין היתר, את העברת החלב בין מחלבות קולטות לאלה שאינן קולטות ודרוש להן חלב, בהתאם להחלטת הממשלה מיום 4.5.14.

יצוין כי הסמכות להעברת חלב בין אשכולות והסמכות להעברת חלב בין מחלבות באשכול הן סמכויות שלובות, אשר הופרדו רק לשם נוחות הקריאה וההבנה של התקנות. סמכויות אלה הן סמכויות חיוניות לניהול שוטף של ענף החלב, מתוך ראייה הכוללת של הענף ושל צרכי האשכולות השונים. למעשה, מדובר בסמכויות משלימות שמטרתן לתת מענה למצבים של חוסר בחלב: אם מדובר בחוסר באשכול אחד או בחוסר ענפי.

סימן ד': טיפול בעודפי חלב וחומרי גלם חלביים

מטרתו של סימן הוא להסדיר את הפעולות שניתן לבצע לשם טיפול בעודפי חלב וחומרי גלם חלביים שלא נצרכו בשוק. אמצעי מרכזי בעניין זה הוא העברת חלב למתקן הייבוש. מתקן הייבוש קולט עודפי חלב מדי שבוע, בהתאם לתכנית שבועית המאושרת על ידי מנכ"ל המועצה (תקנה 31). מנגנון זה מבטיח את הגשה החופשית של כלל המחלבות לשירותי מתקן הייבוש, וזאת בהתאם להחלטת הממשלה מיום 4.5.14.

עוד מוצע לקבוע בפרק זה הוראות בעניין עלויות הובלת עודפי חלב למתקן הייבוש (תקנה 32), בעניין ובעניין זכאות המחלבות לחומרי גלם חלביים בגין חלב שהועבר לטיפול במתקן הייבוש (תקנה 33).

בתקנה 34 מוצע להסדיר את סמכות המועצה לתת הוראות בעניין טיפול בעודפי חלב וחומרי גלם חלביים, כאשר טיפול בדרך של העברת חומרי גלם לייצור מוצרים שאינם מוצרי חלב ולייצוא טעונה אישור דירקטוריון המועצה. במצבים קיצוניים ניתן להורות על העברת חלב להשמדה, ובלבד שהותרה כדין על ידי הגורם המוסמך לכך לפי ס' 9 לחוק (תקנה 35).

סימן ה': חשבונות ותשלומים

בסימן זה מוסדר נושא ניהול חשבונות החלב העודף, באמצעותם מתבצעות פעולות רבות לפי התקנות, כמוסבר לעיל. בתקנה 36 מוצע לקבוע את חובתה של כל מחלבה לנהל חשבון ייעודי למימון טיפול בחלב עודף, שאליו תעביר את ההפרש בין מחיר המטרה למחירי החלב העודף ששולמו ליצרנים מדי חודש.

יובהר כי ההתחשבות נגזרת ממכסתו האישית של כל יצרן, שכן המונח "חלב עודף" מתייחס לחלב שיוצר מעבר למכסה. בהתאם, המחירים לחלב עודף, מתייחסים למחירים שכל יצרן מקבל בגין ייצור חלב מעבר למכסתו האישית. יצוין כי הסדרים לפיהם התאפשר "קיצוץ" של חלב עודף בין יצרנים, במסגרות שונות (כגון במסגרת "אגודות מייצגות") אינם עולים בקנה אחד עם תפיסת המכסה כמכסה אישית של היצרן (בהתאם לסעיף 8(ב) לחוק), ולא ניתן לעגנם בתקנות, בהיותם מנוגדים לחוק.

עוד מוצע לקבוע הוראות במצב בו נמצא חשבון החלב העודף המצרפי בעודף, כאשר הסמכות בעניין זה נתונה לדירקטוריון המועצה, אשר יכול להורות על אי עשיית שימוש בעודף המצוי בחשבון המצרפי או על עשיית שימוש בו (תקנה 37(א)). במקרה בו הוחלט על עשיית שימוש בכספי חשבון החלב העודף המצרפי, רשאי הדירקטוריון להחליט על תשלום ליצרנים בעד החלב העודף, בגובה ההפרש בין מחיר המטרה למחיר החלב העודף בכל אחת מהרצועות (תקנה 37(ב) עד (ד)).

לפי ההסדר המוצע בתקנה 38, במקרה בו נמצא חשבון החלב העודף המצרפי בגירעון, רשאית המועצה לגבות את ההוצאות מהחשבונות הייעודיים לחלב עודף המנוהלים על ידי המחלבות הקולטות לפי תקנה 36, להורות למחלבות לגבות את החוסר מיצרני החלב (תקנה 41), או לעשות שימוש בכספים שהועברו לקרן הוויסות מהיטלים, בהיתר מהדירקטוריון לפי תקנה 39. לפי תקנה 39 המוצעת, שימוש בכספי קרן הוויסות לכיסוי גירעון חלב עודף מצרפי שנתי אפשרי במקרים חריגים ובהיתר מדירקטוריון המועצה, וזאת לצורך שימוש בלא יותר מ-4% מיתרות הכספים הצבורים בקרן הוויסות, ככל שקיימות יתרות כאלה.

לפי תקנה 40, גביית גירעון חלב עודף מהיצרנים אפשרית אף היא רק בנסיבות, בגינן התקבל באותה שנה פדיון נמוך לחלב עודף. עוד מוצע לקבוע כי על מנכ"ל המועצה לדווח לדירקטוריון על

כוונתו להורות על פעולה כאמור, ויש לקיים דיון בדירקטוריון בעניין כוונה זו, טרם ביצוע הפעולה.

בהמשך מוצע לקבוע הוראות בעניין העברת תשלומים בין המחלבות, היצרנים וקרן הוויסות לפי העניין, לאחר שניתנו הוראות תשלום וגבייה כאמור לעיל (תקנה 41).

פרק ו': עונשין ושונות

בפרק זה מוצע לקבוע את ההוראות בתקנות שהפרתן מהווה עבירה, שעונשה 3 חודשי מאסר או קנס, כקבוע בסעיף 31(א)(6) לחוק. עוד מוצע לקבוע בפרק זה הוראות שונות בעניין דרכי מסירת הודעות וחובת סודיות של עובדי המועצה.